

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

คุณากร เพชรคง. 2533. การวิเคราะห์ข่าวเมืองหลวง ข่าวท้องถิ่น และข่าวระดับชาติ ในรายการข่าวโทรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจียมศักดิ์ กอวัฒนสกุล. 2535. การตั้งศูนย์การเมืองในยุครัฐบาลเผด็จการ: ศึกษาเฉพาะการตั้งการเมืองช่วงระหว่าง 23 ก.พ. - 9 ธ.ค. 2534. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชวรัตน์ เชิดชัย. 2530. เอกสารการสอนชุดวิชา การข่าวและบรรณาธิการ. หน่วยที่ 10 - 15. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ชาติรี พนเจริญสวัสดิ์. 2529. วิเคราะห์การตั้งของ ชัย ราชวัตร ชุดผู้ใหญ่มากับทุ่งหมาเมิน ช่วงปี พ.ศ. 2521-2523. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงรัตน์ กมโลมล. 2534. การศึกษาลักษณะของการสร้างอารมณ์โดยสังคมในการตั้งศูนย์ป่วนทางโทรทัศน์ชุด “โคเรม่อน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นฤมล เรืองณรงค์. 2533. การตั้งศูนย์การเมืองในช่วง 14 ต.ค. 16 ถึง 6 ต.ค. 19. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประเสริฐ มาสุปรีดี. 2524. ความเป็นมาของการตั้งไทย. คู่มือปริทัศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1: 65-70.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

พัชนี เขยจรยา, เมตตา วิวัฒนานุกูล และ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. 2538. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

พีระ จิรโสภณ. 2531. เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 9 - 15. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

เพียงเพ็ญ ทูมมานนท์. 2536. บทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย: เนื้อหาและกระบวนการเขียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภิญโญ บัวทอง. 2520. การตั้งคำถามกับการสอนสังคมศาสตร์. ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ ภิญโญ บัวทอง. หน้า 85-88. (ม.ป.ท.).

มาณียา พิศาลบุตร. 2533. การสื่อความหมายในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิลาสินี พิพิธกุล. 2537. บทบาทของหนังสือพิมพ์ ในการสื่อสารเรื่องความเสี่ยงทางสิ่งแวดล้อมกรณีลพิษจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไล ฉัตรกุล ณ อยุธยา. 2534. หนังสือพิมพ์ไทยกับหน้าที่ในการกำหนดควาระข่าวสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย ศิริกาเย และ กาญจนา แก้วเทพ. 2533. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สดศรี จันทร์รังษี. 2526. ขบวนการผลิตหนังสือพิมพ์เชียงใหม่. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมควร กวียะ. 2535. เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 1 - 8. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- สวณิต ยมาภัย และ ระวีวรรณ ประกอบผล. 2537. แบบจำลองการสื่อสารสำหรับศึกษากการสื่อสารมวลชน: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังเขต นาคไพจิตร. 2530. การ์ตูน. ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาสารคาม: ปริดาการพิมพ์.
- สุครัก จรรยาวงษ์. 2531. กลยุทธ์การสื่อสารการ์ตูน “ขบวนการแก้จน”. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ณะผลเลิศ. 2522. ชีวประวัติและผลงานของประยูร จรรยาวงษ์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช เลิศจรยารักษ์. 2531. โทรทัศน์: วิเคราะห์เลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าวของสถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัยคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Bittner, John R. 1980. Mass Communication an Introduction. 2 nd Edition. U.S.A.: Prentice Hall Ince.
- Bivins, Thomas H. 1984. “Format Preference In Editorial Cartooning” Journalism Quarterly Spring: 182-185

- Handelman, Audrey. 1984. "Political Cartoonists as They Saw Themselves During the 1950s." *Journalism Quarterly* Spring: 137-141.
- Mayer, Ralph. 1969. *A Dictionary of Art Terms and Techniques*. New York: Thomas Y. Crowell Company.
- Riffe, Daniel. , Sneed, Donald. , and Van Ommeran, Roger L. 1985. "Behind the Editorial Page Cartoon." *Journalism Quarterly* Summer: 378-383, 450.
- Wimmer, Roger D. , and Dominick, Joseph R. 1983. *Mass media Research an Introduction*. 2nd Edition. Belmont California: Wadsworth Publishing Company.
- Wittich, Walter Arno. , and Schuller, Charls Francis. 1965. *Audiovisual Materials, Their Nature and Use*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองของ

“ เขีย ”

ภาคผนวก 1.1 คอลัมน์การ์ตูนการเมืองของ “เชียว” (ไทยรัฐ) ส่วนมากเสนอเป็น “การ์ตูนแบบช่องเดียว” แต่จากการสำรวจตัวอย่างภาพการ์ตูน พบว่า มีอยู่ 1 ภาพที่เสนอเป็น “การ์ตูนแบบหลายช่อง” (2 ช่อง)

ภาพผนวก 1.2 ตัวอย่าง “ตัวการ์ตูนภาพล้อบุคคลในข่าว” ในคอลัมน์การ์ตูนการเมืองของ “เชีย”

ภาคผนวก 1.3 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมและการศึกษา

ภาคผนวก 1.4 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาด้านต่างประเทศ

ภาคผนวก 1.5 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 1.6 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ศ. 2539)

ภาคผนวกที่ 2

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองของ

“ ชัย ราชวัตร ”

- ภาคผนวก 2.1
- “ชัย ราชวัตร” (ไทยรัฐ) ส่วนมากเสนอเป็น “การ์ตูนแบบหลายช่อง” แต่ก็มีอยู่บ้างที่เสนอเป็น “การ์ตูนแบบช่องเดียว”
  - ตัวอย่างการใช้ภาพการ์ตูนเพียงอย่างเดียวไม่มีข้อความ

ภาคผนวก 2.2 รูปแบบการตูนการเมืองของ “ชัย ราชวัตร” ที่เสนอในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอาทิตย์

ภาคผนวก 2.3 ตัวอย่าง “ตัวการ์ตูนที่กำหนดให้เป็นตัวละครประจำ” ของ “ชัย ราชวัตร” และมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 2.4

“ชัช ราชวัตร” ใช้ตัวการ์ตูนที่กำหนดให้เป็นตัวละครประจำ 3 ตัวร่วม
สนทนากัน

ผู้สูงอายุ กับ ผู้สูงอายุใหม่

ข้อ ๑ ชัย ราชวัตร

“ ป้าเหตนะว่า
ปี 40 จะต้องไม่
มี ยาม่า ”

“ ดูสิ
ก็เห็น
จะจริง ”

“ แล้วพวก
ทอม ยาม่า
หนีไป
ไหน ? ”

“ หนีไปยึด
อาชีพปล้น
แบงก์ รวย
เร็วกว่า ”

ชัย ราชวัตร
242/56

ภาคผนวก 2.5 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางด้านสังคม

ภาคผนวก 2.6 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 2.7 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

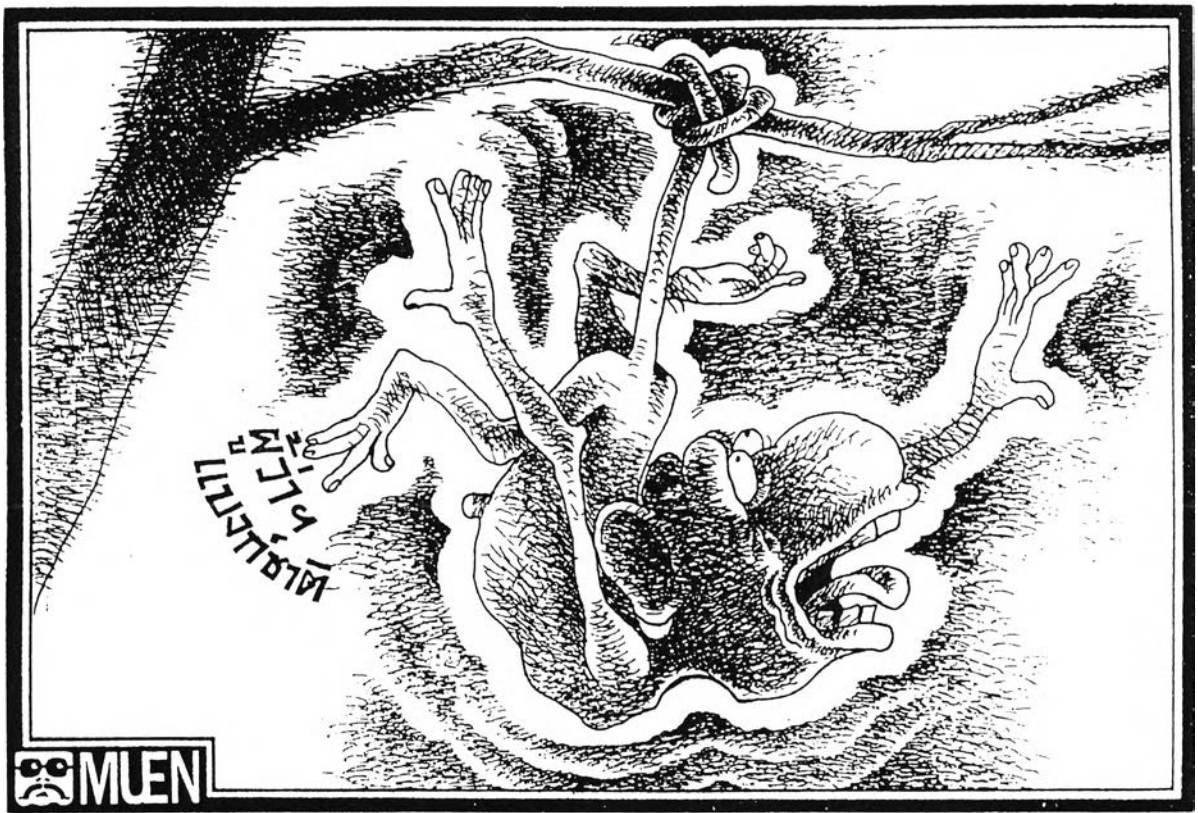
ภาคผนวกที่ 3

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองของ

“ หมิ่น ”

ภาคผนวก 3.1 ตัวอย่าง “ตัวการ์ตูนอื่นๆประกอบเรื่อง” ในคอลัมน์การ์ตูนการเมืองของ “หมิ่น” (มติชน)

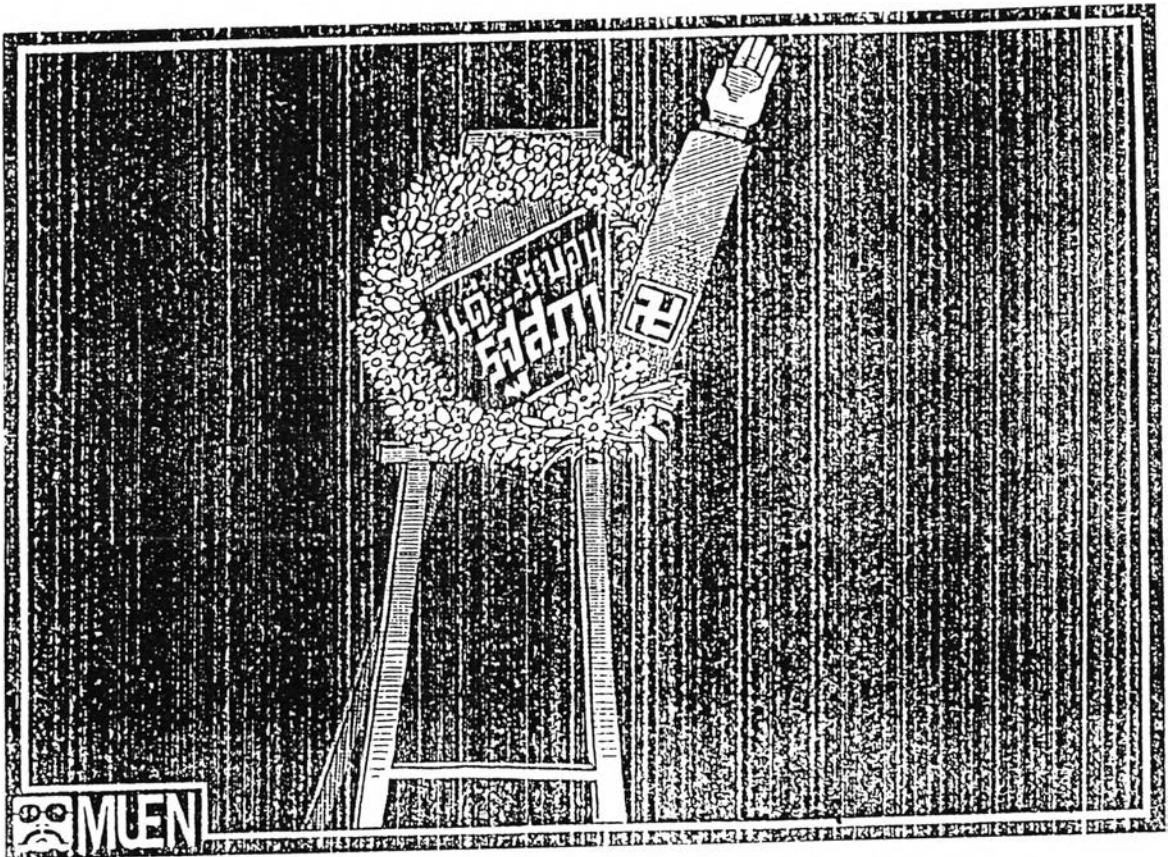

ภาคผนวก 3.2 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางด้านเศรษฐกิจ

ภาคผนวก 3.3 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 3.4 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวกที่ 4

ตัวอย่างภาพการรื้อถอนการเมืองของ

“ แอ๊ด มติชน ”

ภาคผนวก 4.1 “เอ็ด มติชน” ส่วนมากเสนอเป็น “การ์ตูนแบบหลายช่อง” แต่ก็มีอยู่ ไม่น้อย ที่เสนอเป็น “การ์ตูนแบบช่องเดียว”

รูปขลุ่ยตี ตีแต้ พุด

พุดตางจะ
แก้ปัญหาน้ำ
จมน้ำ

พุดตางจะ
จัดการเรือ
ลพ. 4-01

พุดตาง
พวงหม้อ
พิมพ์จะตี
ขลุ่ย

พุดตางจะ
ยื่นบัตร
ขอสมัคร

พุดตางไม่ชอบ
เป็นรัฐมนตรี
มหาตไทย

พุดตางจะ
เอา
ไม้ไผ่
มา
เมื่อไทย

พุดตางจะ
สร้าง
บ้าน
ที่
เมือง
มอญ

พุดตาง
ไม่ได้
ใช้
อื่น

ภาคผนวก 4.2 รูปแบบการ์ตูนการเมืองของ “แอ๊ด มติชน” ที่เสนอในหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันอาทิตย์

ภาคผนวก 4.3

ตัวอย่างการใช้ “ตัวการ์ตูนที่กำหนดให้เป็นตัวละครประจำผสมผสานกับ
ตัวการ์ตูนภาพสื่อบุคคลในข่าว” ของ “แอ๊ด มติชน”

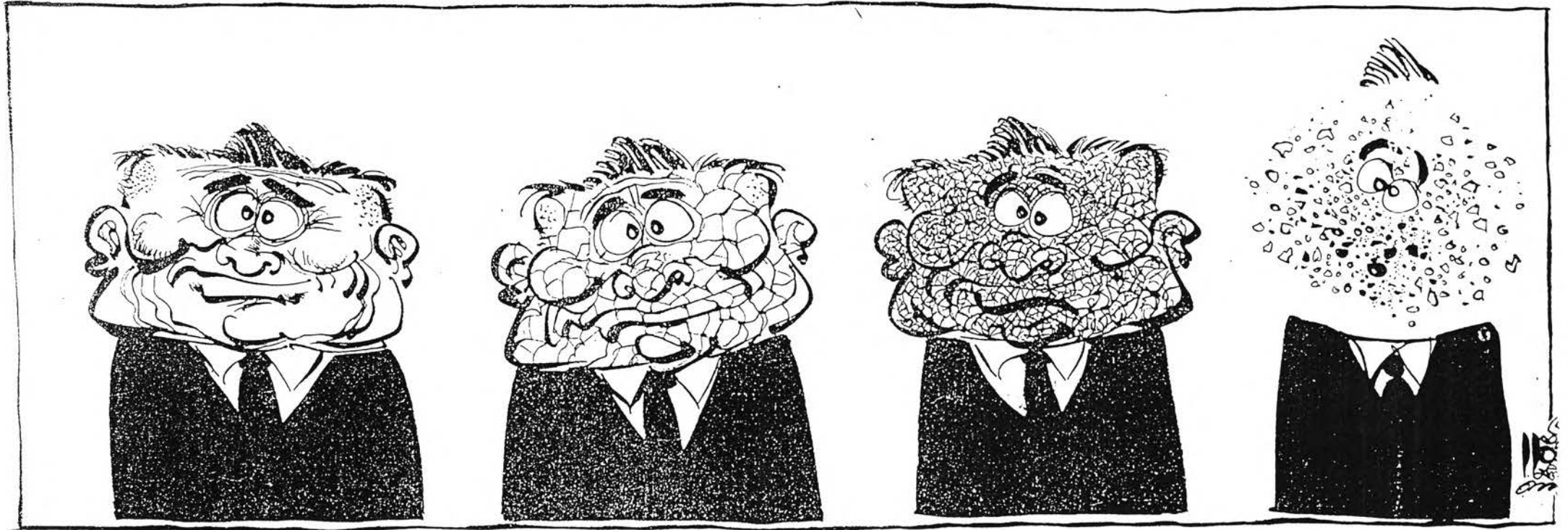

ภาคผนวก 4.4

ฉากหรือสภาพแวดล้อมที่แสดงถึงความเป็นชนบท ในคอลัมน์
“ปลัดเกลี้ยงมาเอง” ของ “แอ๊ด มติชน”

ภาคผนวก 4.5 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่ไม่มีฉากหรือสภาพแวดล้อมใดๆอยู่ในภาพ
ในคอลัมน์ “ปลัดเกิดมาเอง”

ภาคผนวก 4.6 ตัวอย่างการใช้ “ภาพการ์ตูนเพียงอย่างเดียวไม่มีข้อความ”

"หากโลกของเรา
จะเกิดสงครามใหม่
ผมจะจับใหม่ชื่อมรป
ย้วยจินเล็ก"

"มืออเมริกาช่ออย่าง
บ้างไม่เกิดสงครามมรอก
เวลามืออเมริกา รัส
ตัวแบบนี้ไปดูเหตุการณ์แล้ว"

"ไปดูว่าจะทย
อทุกชนิดใหม่
ได้อีก"

ภาคผนวก 4.7 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางด้านต่างประเทศ

ภาพผนวก 4.8 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
 นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 4.9 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
 นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวกที่ 5

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองของ

“ คามิน ”

ภาคผนวก 5.1 ตัวอย่าง “ตัวการ์ตูนที่กำหนดให้เป็นตัวละครประจำ” ในคอลัมน์ “เดอะ ยัปปี” ของ “คามิน” (ผู้จัดการรายวัน)

ภาคผนวก 5.2 ภาพการ์ตูนที่แสดงให้เห็นถึงฉากในที่ทำงาน ในคอลัมน์ “เดอะ ยប់”

ภาคผนวก 5.3 ภาพการ์ตูนที่แสดงให้เห็นถึงฉากภายในบ้าน โดยมีตัวละครการ์ตูนกำลังนั่งดูโทรทัศน์

ภาคผนวก 5.4 ภาพการ์ตูนที่แสดงให้เห็นถึงฉากภายในบ้าน โดยมีตัวละครการ์ตูนกำลังนั่งสนทนากันบนโต๊ะอาหาร

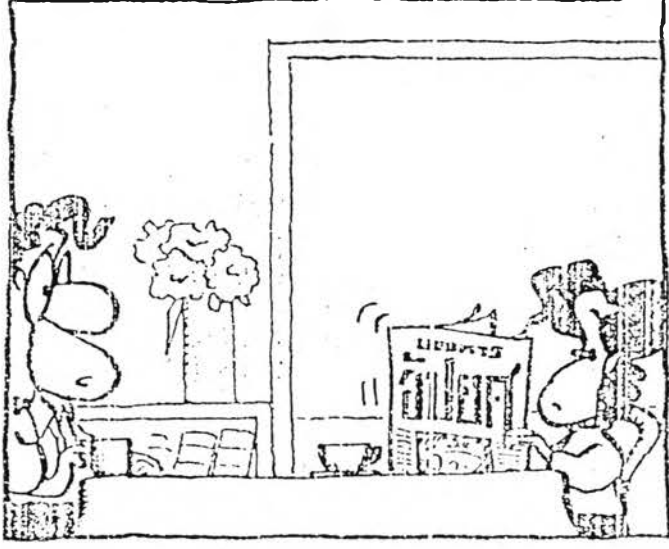
ภาคผนวก 5.5 ภาพการ์ตูนที่แสดงให้เห็นถึงฉากบนท้องถนน ในคอลัมน์ “เดอะ ยប់ปี”

ภาคผนวก 5.6 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางด้านเศรษฐกิจ

ภาคผนวก 5.7 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
 นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 5.8

ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรณาการ ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวกที่ 6

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองของ

“ บัญชาและคามิน ”

ภาคผนวก 6.1 คอลัมน์การ์ตูนการเมืองของ “บัญชาและคามิน” ส่วนมากเสนอเป็น “การ์ตูนแบบช่องเดียว” แต่ก็มีบ้างที่เสนอเป็น “การ์ตูนแบบหลายช่อง”

ภาคผนวก 6.2 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่นำเสนอเป็นรูปแบบของการดำเนินเรื่องราวขนาดสั้น (Story Board) ในคอสม์นัการ์ตูนการเมืองของ “บัญชาและคามิน”

ภาคผนวก 6.3 ตัวอย่าง “ตัวการ์ตูนภาพล้อบุคคลในข่าว” ในคอลัมน์การ์ตูนการเมืองของ “ปัญหาและคามิน”

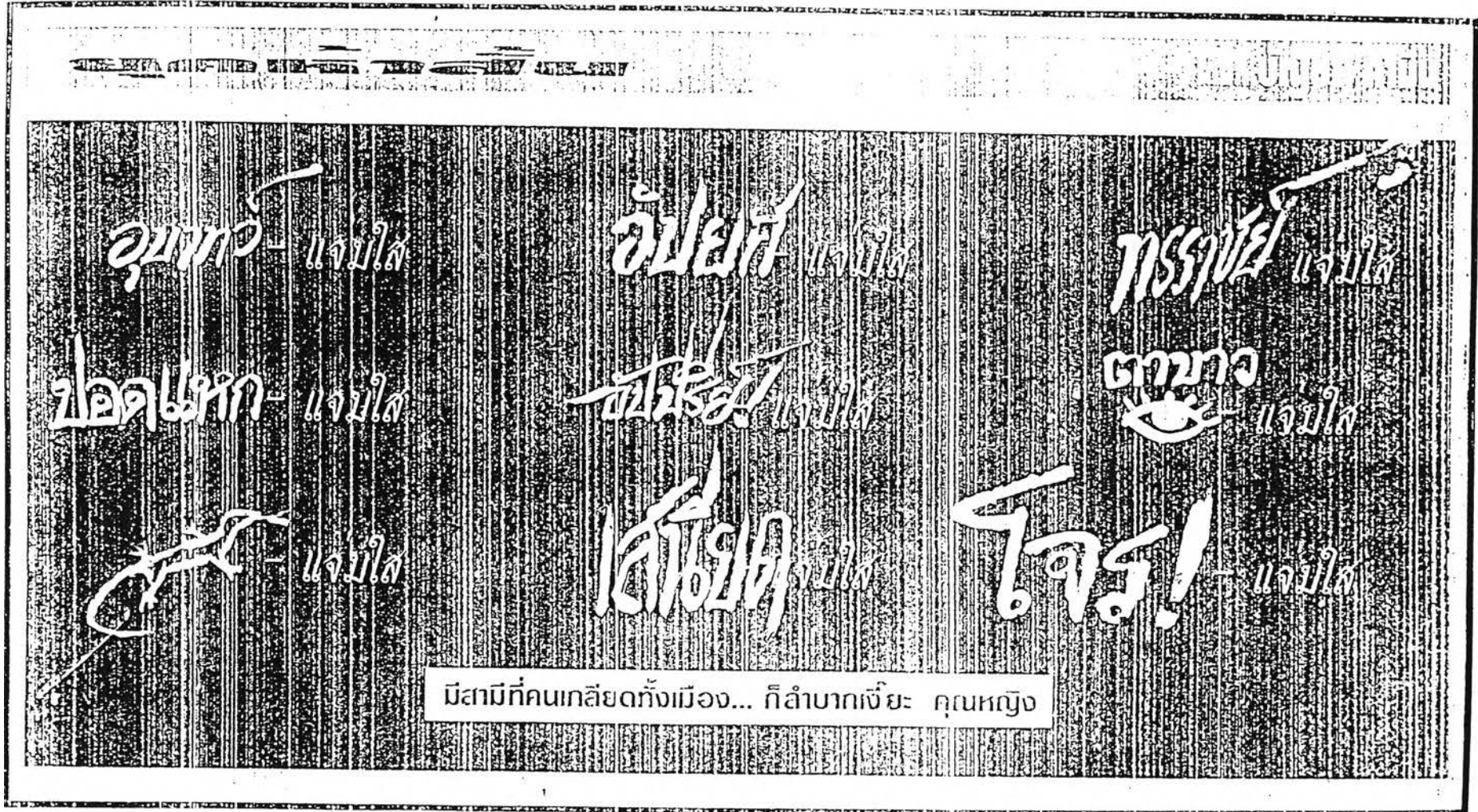

ภาคผนวก 6.4 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางด้านเศรษฐกิจ

ภาคผนวก 6.5 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 6.6

ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวกที่ 7

ตัวอย่างภาพการ์ตูนการเมืองของ

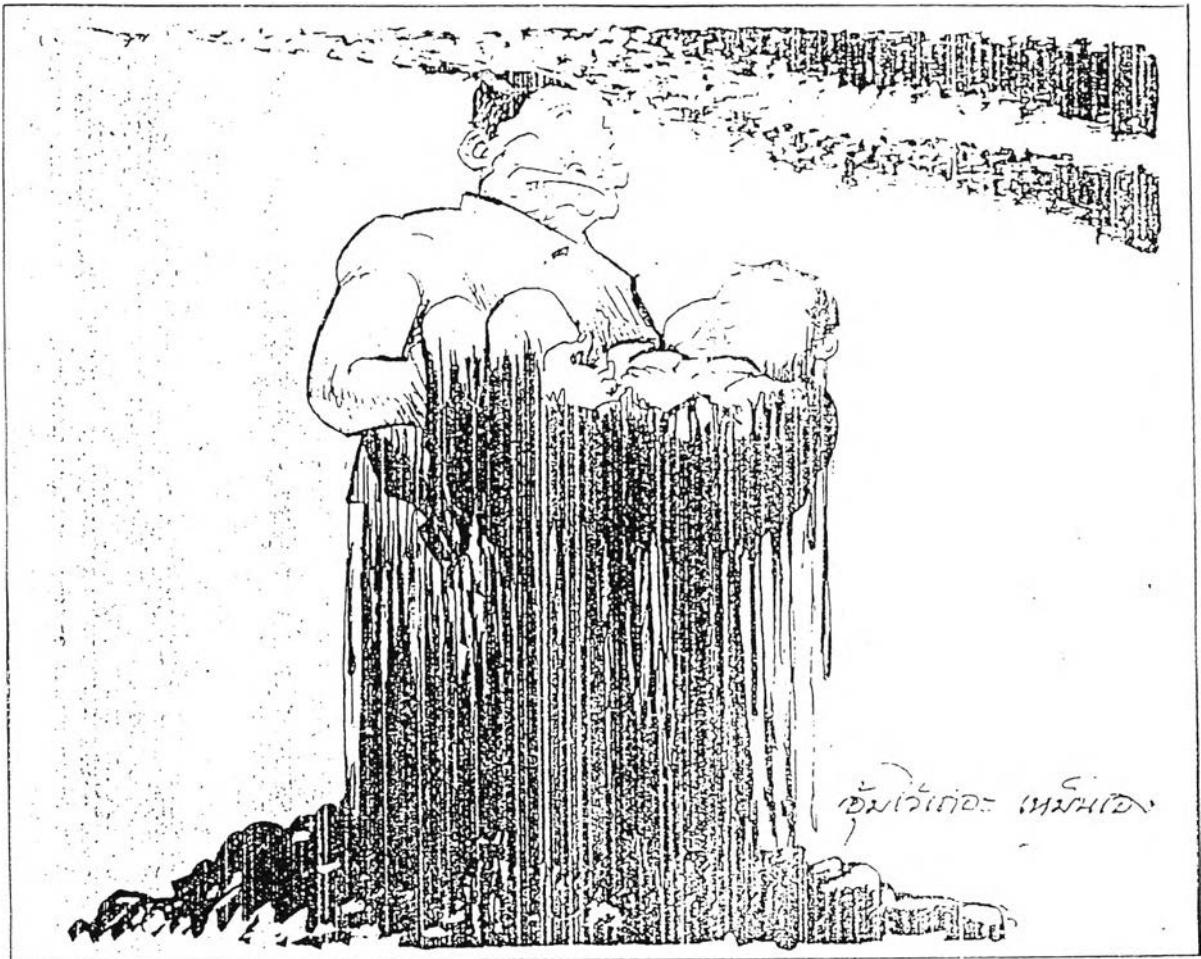
“ อรุณ ”

ภาคผนวก 7.1 ตัวอย่าง “ตัวการ์ตูนภาพล้อบุคคลในข่าว” ในคอลัมน์การ์ตูนการเมืองของ “อรุณ” (กรุงเทพธุรกิจ)

ภาคผนวก 7.2 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาทางด้านเศรษฐกิจ

ภาคผนวก 7.3 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาพผนวก 7.4 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ภาคผนวก 7.5 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
นายบรรหาร ศิลปอาชา (8-10 พ.ค. 2539)

ประวัติผู้เขียน

นายธีระ ัญไพบูลย์ เกิดวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2514 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จ
การศึกษาปริญญาตรีนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ คณะ
นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปีการศึกษา 2536 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2538

